

Bemutatkozott a Skanzen Vonat

A felújított „BCmot 422” elindult új szolgálati helye, a szentendrei Skanzen felé

Budapest-Szentendre, 2009. március 26. – Mára virradóra megérkezett a Nyugati Pályaudvar 10-es vágányára a szentesi járműjavítóból a felújított BCmot 422-es motorvonat. A már Skanzen Vonatra átkeresztelt jármű április 8-án áll üzembe a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban. Utazásának első szakaszán, a Nyugati pályaudvartól Óbuda állomásig a sajtó is elkísérhette.

Vasút a Skanzenben

A Skanzen a 18. század második felétől a 20. század első feléig terjedő korszak magyarországi településformáit, épületeit és lakóinak életmódját mutatja be. Ehhez muzeológiai szempontból kitűnően illik a vasút, magyarázta a projekt jelentőségét **Dr. Cseri Miklós**, a Skanzen főigazgatója. A 20. század első évtizedeiben a vasút alapjaiban változtatta meg a magyar vidék képét és a társadalom mindennapjait. Ebben az időszakban Magyarország Európa egyik legsűrűbb vasúthálózattal rendelkező régiója volt. Nemcsak földrajzi és politikai térképet rendezte át a vasút, hanem a társadalmi kapcsolatok hálóját is. Felgyorsult a kereskedelem, így már nem volt akadály, hogy pl. a debreceni tonettszék hogyan jusson el minél hamarabb a győri polgárhoz, vagy hogy a pesti színész ne ekhós szekéren utazzon heteken át a kolozsvári színházba.

A Közép-magyarországi Operatív Program keretében turisztikai látványosság fejlesztését megcélzó beruházás során a Skanzenvasút létrejötté egy historikus vonatkozás élményét kínálja a múzeum korhű hangulatot idéző tájegységei között. Bárki könnyen vásárolós asszonyok, ösztöndíjjal külföldre utazó diáknak vagy minden hájjal megkent kereskedőnek érezheti magát. Hiszen a Skanzen Vonat Európa leghosszabb múzeumon belül futó normál nyomtávú vasúti pályáján 2,2 km-es vonalon halad majd. Öt megállóból érhető el a 60 hektáron elterülő 7 tájegység. A vonat hozzáadott értéke az, hogy megkönnyíti a közlekedést a kerekesszékekkel és babakocsival közlekedők részére.

Mindezek mellett a Szabadtéri Néprajzi Múzeum küldetésének megfelelően hozzájárul egy ipari műemlékjármű megőrzéséhez és működtetéséhez. Nemcsak a jármű, de a vasúti pályaeépítésnél használt korabeli síneket - a kitérők kivételével - szinte manufakturális jelleggel, kézi erővel fektették le.

Skanzen Vonat és használata

A vonatot a Vasúttörténeti Park üzemelteti, biztosítva a korhű öltözékben dolgozó kiszolgáló személyzetet is, a masinistát és a kalauzt. A legfeljebb 15 km/h sebességgel közlekedő motorkocsi mintegy fél óra alatt teszi meg az utat 100 utasával a vasútállomástól (ami egyben a múzeum új bejárati épülete és egyben látogató központja) a végállomásig (a Néprajzi Látványtárig), majd elindul vissza. Az út során két átjárót is érint, ahol megáll, míg a kalauz akkurátusan leereszti a sorompót, a vonat áthaladása után pedig visszaemeli.

A Skanzen Vonatra külön kell majd jegyet váltani, a klasszikus megjelenésű kéregjegy 400, illetve 500 forintba kerül majd, de nem csak egy utazásra jogosít. A megváltott jegy a nap folyamán

tetszőleges számú alkalommal igénybe vehető, s ha a megváltás napján nem kerül sor az utazásra, az adott naptári évben később is felhasználható.

Az újjászületett BCmot 422: a motorgarázstól a múzeumi pályáig

A Skanzen Vonatot műszaki, ipartörténeti szempontból **Valkai Csaba**, a szentesi Vasúttörténeti Alapítvány munkatársa, nyugdíjas szentesi vasutas és elkötelezett vonatrestaurátor mutatta be. Valkai csaknem teljesen egyedül építette újjá az 1932-ben gyártott, háromtengelyes motorkocsit a szentesi MÁV-fűtőházban.

A Skanzen Vonat, egy Ganz-Jendrassik féle motorkocsi eredeti pályaszáma BCmot 422 volt, az 1924-es nagy fejlesztési hullámban tervezték, és 80 096 gyári számmal épült. Első útjának pontos dátuma sajnos nem ismeretes. Tudjuk azonban, hogy az 1960-as években Vésztőn volt állomásítva. 1989-ben ABymot-ból A-164-re átszámozva a békéscsabai Pályagazdálkodási Főnökség motorkocsija lett. Innen utazott át Szentesre 1998-ban, ahol Valkai Csaba közel egy évtizeden át őrizte, mígnem egy sikeres közbeszerzés után felújíthatta.

A restaurálás során a vonat egyes részleteit aprólékos munkával állította helyre a felújítást végző szakember. A másodosztályú ülések kárpitozása, a harmadosztályú fapadok, de a csomagtartók, a bádogból készült feliratok is mind-mind megegyeznek a harmincas években használtakkal. Annyiban persze a Skanzen Vonat minden ülőhelye „elsőosztályú” lett, hogy a felújítás révén a motorkocsi akadálymentes, kerekesszékekkel és babakocsival is igénybe vehető.

A Skanzenvasút az Új Magyarország Fejlesztési Terv kiemelt projektje, a Skanzen Örökség Program (SÖP) keretében valósul meg, az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával.

További információ:

Takách Zsuzsanna
kommunikációs tanácsadó
Szabadtéri Néprajzi Múzeum
takachzs@sznm.hu
Tel: 26/502-557
Mobil: 30/894-7269

dr. Sári Zsolt
tudományos titkár
Szabadtéri Néprajzi Múzeum
sarizs@sznm.hu
Tel: 26/502-557
Mobil: 30/7488-544

Részletesen a Skanzen Örökség Program fejlesztéseiről

Észak-Magyarországi falu tájegység

Az új tájegység az Ipoly és a Bodrog közötti terület hagyományos népi építkezését, életmódját mutatja be. 11 lakóház és 30 melléképület magasodik majd itt, közel 5000 eredeti műtárggyal. Az Észak-Magyarországi falu a felföldi mezőváros szomszédságában épül fel, így válik teljessé a nagytáj építészeti képe. A házak temperálhatók lesznek, vagyis látogatásukra egész évben lehetőség nyílik. Az új tájegységet 2008 júliusában kezdték el építeni, és várhatóan 2010. március 31-ére készül el.

Új bejárati épület

A Skanzen új bejárati épületeként egy alföldi mezőváros, Mezőhegyes jellegzetes állomásának másolata épül fel. A monarchia hangulatát idéző komplexumba számos látogatóbarát szolgáltatás költözik: információs szolgálat, csomagmegőrző, pelenkázó, kerékpár-tároló a jelentősen kibővült parkolóval együtt, de ajándékbolt és kávézó is kerül az egyszerre régi és modern épületbe.

Nyitott Muzeológiai Műhely

A Skanzen néprajzi látványtárának bővítésével interaktív, a múzeumi munka alapjaira visszakérdező bemutatóműhely létesül egy újonnan felépített, sokféle tevékenységre alkalmassá tett magtárban. Ebben az épületegységben zajlik majd az egyetemeknek, főiskoláknak szervezett felnőttoktatási muzeológiai képzés gyakorlati része. A műhelybe kerülnek azok a speciális, nagy méretű tárgyak is, melyeket a kiállítási egységekben nincs mód megmutatni a látogatóknak: itt lelnek otthonra többek között a nagyobb közlekedési eszközök, gépek, prések és robbanómotorok.

Skanzenvasút

Hamarosan új eszköz segíti a látogatók közlekedését a múzeumban: egy felújított ipari műemlék, egy Ganz-Jendrassik féle motorvontat. A 2,2 km hosszú pályán futó Skanzenvasút korhű jegy- és információs rendszerrel működik, és a vonat személyzete is autentikus öltözékben végzi majd munkáját. A vonalon öt megálló épül, ezektől érhető el a múzeum tájegységei. A vonat akadálymentes, babakocsival, kerekesszékekkel is igénybe vehető majd. Felújított állapotban várja, hogy 2009. április 7-én első útjára indulhasson.

A Skanzen Örökség Programról a www.skanzen.hu oldalon olvashatók további részletek.